

16

ויצא (תשי"ז)

א. שאלות כלליות:

פסוקים ל"א - מ"ד

רמב"ן מ"ג: ד"ה הבנות בנותי

... ויותר נכון נראה שהוא דרך חמלה: ולבנותי מה אעשה לאלה אשר לפני, כי נכמרו רחמי עליהן או לבניהן הנולדים בביתי והם לי כבני. וזה טעם "אשר ילדו". ואמר זה כמתנצל על דברי יעקב באתי אחריו לראות בנותי ומה אוכל לעשות להם טובה או לבניהם ועמה אטיב להם, שתכרות לי. ברית שלא הענה אותן, ...

הכתב והקבלה ד"ה הבנות בנותי: ומה זה יראה פן אגזול אותם מעמך? וכי גזלה היא אם אקח מה שהוא שלי?

ד"ה והצאן צאני: ומה אתה מתרעם בהחליפי משכרתך, הלא כל הצאן שחח ירך הם שלי ורק בהשחלות החבולות מרמה השגתם. ולא מן הדין והחלפת החנאים שביני לבינך שנה שנה, אין זו חליפת משכרת שנתחייבתי בו, רק חליפת מתנה אשר מסוב לבבי נתתי לך.

ד"ה וכל אשר אתה רואה לי הוא: ובאנת משמושי וחפוש למצוא בתוכם מה שאינו שלך היה ללא צורך, כי כלם שלי... בידיים ריקניות באח אלי ובידיים ריקניות תצא (אלו שלחתיך ריקם). וכמצער על שהוזהר מאלהים לבלי עשוח להם רע אמר:

ד"ה ולבנותי מה אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו: הוסיף מלה "לאלה" כדרך השונא המדבר לרעהו שאינו יכול להסחכל בו וכמסחיר פנים ממנו. וכך הוסיף

ד"ה אשר ילדו: כאלו היו בנים זרים ואין לו בהם קרבת דעה ונסית אהבה. וטעמו: מה אוכל לעשות להם היום אחרי אשר הוזהרתי לבל נגוע בהם לרעה.

ד"ה ועתה לכה ונכרתה ברית: אחרי אשר העיז איש הרשע בפניו לצדק נפשו בכל תועבותיו אשר עשה, חזר לאחוז בדרך הרשעים הדוברים שלום עו רעיהם ורעה בלבבם ומתאמצים להלביש תועבותיהם בבגד תפארה למען התכבד בעיני הרואים להצטרף בפניהם. ככה הבליעל הזה אחרי הראותו לעיני אחיו בדברי כזביו שהוא נקי וחף מכל פשע והאשמה וולויה בראש יעקב, עשה את עצמו כמרדף אחר השלום לאמור: מה שהיה עד עתה כבר חלף והלך ולא יזכר עוד, אבל מהיום והלאה אל הרשיע נגדי, ולא תוסיף עוד חטא על פשע...

1) מה ההבדל בין דמות לבן לפי פרושו של רמב"ן לבין דמות לבן לפי פירושו הכתב והקבלה? וע' גם רמב"ן כ"ט ט"ו ד"ה אחי אתה החל מן "ואפטר עוד לומר כי לבן דבר בערמה"

2) האם מסכימים דברי לבן כאן - אם נפרשם כפי שפרשם בעל הכתב והקבלה עם רוח דברי לבן בפרקנו פסוקים כ"ו-ל. (שים לב לפרוש המלה "ועתה" בפסוק מ"ד בפרקנו כפי שהוא ניתן בדברי הכתב והקבלה ולמלה "ועתה" בפרקנו פ' ל')! האם פירוש אחד למלה כאן וכאן?

3) מהו ההבדל בין הרמב"ן לבין הכתב והקבלה בפרוש המלה "לאלה" וכך למלים "ולבניהם אשר ילדו".

4) השנה דברי לבן בפסוק מ"ג לבראשית כ"ו ט"ז - וכך ל"ד כ"ג (וע' גליון תולדות ש.ז. שאלה א). מהו המשותף לשלשת המקומות האלה?

ב. שאלות ודיוקים ברש"י

1) ל"ט ד"ה שרפה: ע' י ארי וזאב.	×× מה קשה לו? (ואל יעלה על דעתך שהוא פירוש מלה!) וע' רש"י - רש"ם במות כ"ב י"ב!
2) " " " אנכי אחטאנה: לשון "קולע"	× (א) ר' אליהו מזרחי (הרא"ם) מקשה: למה הוסיף מלים "אם חסרה", הרי פרש כבר "אנכי אחטאנה", "אנכי אחסרנה", ולמה לו להוסיף עוד?
2) " " " אנכי אחטאנה: לשון "קולע" באבן אל היסערה ולא יחטיא" (שופטים כ') וכן 'אני ושלמה בני חטאים' (מלכים א' א' כ"א) - חסרים.	× (ב) הרא"ם: למה לו להוסיף שי"ן "שמדי תבקוניה", מה תיקן בזה?
אנכי אחסרנה: אם חסרה - חסרה לי שמירי תבקוניה.	(א) מה קשה לו?
3) מ"ג ד"ה מה אעשה לאלה: איך תעלה על דעתי להרע להם.	(ב) האם מסכים פרושו עם אחד משני הפרושים שנתנו בשאלה זו?
4) מ"ד ד"ה ויהיה לעד: הקבה"ו	(א) מה קשה לו? (ב) מה הן האפשרויות האחרות בפירושי פסוק זה ואיזו נראית לך?